

Σημασία

Σκεπάρνι : Σιδερένιο εργαλείο με ξύλινη λαβή. Ο ομηρικός **σκέπαρνος** και μετέπειτα **σκεπάρνιον** Για σμίλευση και εξομάλυνση κορμών των δέντρων, διαφορετικά από το σκέπαρν-ον, τό, ἢ ο σκέπαρνος, ὁ (the Homeric passages and LXX 1 Ch.20.3, Is. 44.12, αβεβαίου γένους, αρσενικό στους Hp.Art.35, S.Fr.797, PCair.Zen.753.33 (iii B.C.); Και αργότερα ουδέτερο, Peripl.M.Rubr.6, AP6.205 (Leon.), Luc.JConf.11, Poll. 10.146, cf. Phot.):—εργαλείο ξυλουργού για **σμιλεύση** και εξομάλυνση κορμών δέντρων, διαφορετικό από τον πέλεκυ (felling-axe or hatchet), Od.5.237, 9.391; ἀμφίξουν AP l.c.

II. from a likeness in the shape, a **slightly oblique surgical bandage***, Hp.Off.7 (neut.): but masc. in pl., [ἐπίδεσις] πλείστους σκεπάρνους ἔχουσα with many **oblique** turns, Id.Art.35. III. used, as a sort of run, of a sheepskin, as if σκέπ-αρνον, Dionys.Trag. 12, cf. Sch.D.T.p.11 H., interpol. in Artem.4.22. [Hom. does not lengthen a short vowel before σκ-, cf. Σκάμανδρος.]

- * η δεύτερη αυτή σημασία του σκέπαρνον ελαφρώς καμπύλο σημαίνει κάνει μια ελαφριά καμάρα, δηλαδή καμαρώνει.

Συνώνυμα

- Τσεκούρι
- Πέλεκυς
- Πελέκι
- Μπαλτάς

Ετυμολογία

σκέπαρνος, ὁ, σκέπαρνον, τὸ "τὸ «σκεπάρνι», διὰ τοῦ ὁποίου ὁ ξυλουργὸς
 · πελεκᾷ ἐξομαλίζων τὸ ξύλον, σκέπαρνον": ἐκ τοῦ *σκεπ-αρνος, συγγ. τοῖς :
 ρωσ. ἔδερᾶτς=σχίζειν, ἀρχ. γερμ. hammēr, skammēr=ἠκρωτηριασμένος,
 ἀνάπηρος, ἀσθενής (*kap-, *skap-mós), hamal=κολοβὸς (νεογερμ. Hammel
 =ὁ ἐκτομίας κριός)· ρ. *(s)qer- =κόπτειν, βλ. σκάπτω, σκόπελος, πβ. κό-
 πτω (δυσκόλως εἶναι δυνατὸν νὰ προῆλθε τοῦτο κατὰ μετᾶθεσιν ἐκ τοῦ
 *σκέρεπ-ανος, συγγ. τῶ 1 καρπός, ὁ "ὄ,τι καὶ νῦν, καρπός"). Πβ. σκόπελος.

Ξενόγλωσσα

Λατινικά **ascia**

Ιταλικά **Ascia**

Αγγλικά **adze** συγγενές προς το ελληνικό **αξίνη** και το λατινικό **ascia**

Γαλλική Herminette υποκοριστικό του hermine: η ερμίνα είναι ένα θηλαστικό της οικογένειας των μουστελιδών , τρωκτικό και σαρκοβορο με δόντια σαν σκεπάρνι.

Τουρκικά **Keser**

Αναφορές

Απο άρθρο του **Νίκου Σαραντάκου** στην Αυγή της 5 Δεκ 2011

Τις περισσότερες φορές, κάτι που συνέβη πριν από μερικές εβδομάδες επισκιάζεται από τα πιο πρόσφατα γεγονότα, αλλά κατά τη γνώμη μου η συμμετοχή της άκρας δεξιάς στην κυβέρνηση είναι αναμφίβολα το γεγονός που σημάδεψε (και στιγμάτισε, αν χρησιμοποιήσουμε τη λέξη με τη σωστή της σημασία) το μήνα που μας πέρασε, ιδίως με την ανάδειξη δυο προβεβλημένων στελεχών του ακροδεξιού κόμματος σε υπουργικούς θώκους — δυο στελεχών, από τα οποία ο ένας στα νιάτα του συμμετείχε σε ακροδεξιές ομάδες κρούσης κραδαίνοντας **τσεκούρι** και μέχρι σχετικά πρόσφατα ήταν ομοτράπεζος του Λεπέν, ενώ ο άλλος, ο εκπρόσωπος του εμπρόθετου και επιδεικτικού καραγκιοζισμού (κατά την εύστοχη έκφραση του Γιάννη Χάρη), **καμαρώνει** στα υπουργικά έδρανα σαν **γύφτικο σκεπάρνι**. Από εκεί και ο τίτλος λουπόν.

Το σκεπάρνι, εργαλείο των μαστόρων, μαραγκών και οικοδόμων, είναι από παλιά μαζί μας: στον Όμηρο διαβάζουμε για «**σκέπαρνον** εϋξοον» (ε 237), σκεπάρνι ακονισμένο. Ο σκέπαρνος και το σκέπαρνον έδωσε στα ελληνιστικά χρόνια το σκεπάρνιον, και από εκεί στο σκεπάρνι. Το οποίο σκεπάρνι σήμερα, ως λέξη, το χρησιμοποιούν κι αυτοί που δεν μαστορεύουν, λόγω της πολύ διαδεδομένης φράσης, που την έβαλα και στον τίτλο, «**καμαρώνει σαν το γύφτικο σκεπάρνι**», που τη λέμε για κάποιον που κορδώνεται και καμαρώνει υπερβολικά, επιδεικτικά, συχνά χωρίς να υπάρχει σοβαρός λόγος. Οι γύφτοι ήταν τεχνίτες στα χωριά, σιδεράδες και χαλκιάδες, κι η φράση βγήκε επειδή το γύφτικο σκεπάρνι έχει λαβή κυρτή*, κι έτσι θυμίζει τον άνθρωπο που κορδώνεται με την κοιλιά προς τα έξω, ακριβώς τη στάση του σώματος που είχε ο Άδωνης Γεωργιάδης όταν πήγαινε να ορκιστεί υφυπουργός.

- * Όπως θα δείτε στις εικόνες ([Το σκεπάρνι δια μέσου των αιώνων](#)) τα σκεπάρνια καμάρωναν, ήταν δηλαδή καμπύλα, στο σιδερένιο τους μέρος και όχι τόσο στη λαβή.

Το τσεκούρι, από την άλλη, είναι μεγαλύτερο από το σκεπάρνι, και το βρίσκουμε με τρία βασικά συνώνυμα στο ελληνικό λεξιλόγιο· τα άλλα δύο είναι ο **πέλεκυς** και ο **μπαλτάς**. Ο πέλεκυς είναι ιθαγενής, ήδη ομηρικός, όπως και το σκέπαρνον: στην Ιλιάδα (Γ60), ο Πάρης κατηγορεί τον Έκτορα ότι η καρδιά του είναι σκληρή σαν το τσεκούρι που σκίζει τον κορμό του δέντρου («κραδίη πέλεκυς... ατειρής»). Η λέξη έχει περάσει στη δημοτική (**πελέκι**), δώσει ρήματα (**πελεκάω**) και παράγωγα, έχουμε και την παροιμία για τον **άνθρωπο αγράμματο που είναι ξύλο απελέκητο**, ενώ ακούγεται πολύ το κλισέ για τον **πέλεκυ της δικαιοσύνης** που θα πέσει βαρύς και αμείλικτος πάνω σε όσους παρανομούν, μόνο που, αν κρίνουμε από τα αποτελέσματα, αυτός ο πέλεκυς φαίνεται να έχει στομώσει· μάλλον απαλό σαν χάδι είναι το άγγιγμά του για τους ημέτερους, πιο πολύ σαν φτερό που ξεσκονίζει.

Υπάρχει και ο **διπλός πέλεκυς**, πανάρχαιο ιερό αντικείμενο του μινωικού πολιτισμού, που λεγόταν

λάβρυς (λέξη που θεωρείται λυδικής αρχής και που ίσως συνδέεται με τον λαβύρινθο) -διπλός πέλεκυς που, πρέπει να πούμε, τον μαγάρισε το καθεστώς Μεταξά μια και οικειοποιήθηκε το σύμβολο και το χρησιμοποίησε στο σήμα της ΕΟΝ που ήταν διπλός πέλεκυς περιβαλλόμενος από φύλλα δάφνης. Βέβαια, παρόμοιο ήταν και το έμβλημα της φασιστικής Ιταλίας, ο ρωμαϊκός (όχι διπλός) πέλεκυς που έβγαινε από μια δέσμη ράβδους.

Ο **μπαλτάς**, από την άλλη, μας ήρθε από ανατολικά, τούρκικο δάνειο (**balta**), από εκεί και ο **μπαλτατζής**, δηλαδή ο ξυλοκόπος, που είναι και επώνυμο. Το **τσεκούρι**, αντίθετα, που ήρθε από τα δυτικά, έχει πιο ενδιαφέρουσα ετυμολογική διαδρομή, από το μεσαιωνικό τσεκούριον και το ελληνιστικό σεκούριον φτάνουμε στο λατινικό **securis**, που σήμαινε τον πέλεκυ. Αυτό το **securis**, παρά την ηχητική ομοιότητα, δεν έχει καμιά σχέση με την οικογένεια λέξεων του **security**. Προέρχεται από το ρήμα **secare**, που σημαίνει «**κόβω, τέμνω**», απ' όπου προέκυψαν τα διάφορα **section** (τομές) των αγγλικών και γαλλικών.

Άλλο το γαλλικό **secours** και άλλο το τσεκούρι, και μόνο η μαντάμ Σουσού τα μπέρδευε, αφού ο Ψαθάς τη βάζει σε ένα επεισόδιο να κολυμπάει και να φοβάται πως θα πνιγεί και να φωνάζει "Ω τσεκούρ!" αφού θα ήταν πολύ μπασκλάς να κραυγάσει "Βοήθεια!"

Βαρύ και κοφτερό το τσεκούρι, όταν πέφτει δεν συγχωρεί: **τσεκουράτος*** είναι αυτός που φέρεται με σκληρή αποφασιστικότητα· μιλάει **τσεκουράτα** όποιος λέει κάτι ωμά και χωρίς περιστροφές· η φρασεολογία μας διαθέτει κάμποσα συνώνυμα: **τσεκουράτα**, χύμα και τσουβαλάτα, ορθά κοφτά, νέτα σκέτα.

Εικονες

Το μαρτύριο του πάπα Σίξτου.

Sixtus II, παραφθορά του ελληνικού Ξυστός, *Xystus*, που σημαίνει «γυαλισμένος» ήταν άγιος και επίσκοπος Ρώμης από τις 30 Αυγούστου του 257 ως τις 6 Αυγούστου του 258. Μαρτύρησε κατά τους διωγμούς του Βαλεριανού.[1]

Στις 6 Αυγούστου του 258 ο Σίξτος μαρτύρησε με αποκεφαλισμό με **τσεκούρι**, κατά τους διωγμούς του Βαλεριανού. Μαζί του εκτελέστηκαν 6 ακόμα διάκονοι: Ιανουάριος, Βικέντιος, Μάγνος, Στέφανος, Ευτυχής και Αγαπητός. Εικονίζονται μονον οι δύο τρώτοι οι αλλοι έχουν φάει ήδη το κεφάλι τους.

Ο Σίξτος θεωρείται συγγραφέας του ψευδοκυπριακού έργου *Ad Novatianum*, παρ'όλο που οι απόψεις του δε συνάντησαν καθολική αποδοχή. Ένα άλλο συγγραφικό έργο, που γράφηκε στη Ρώμη στην περίοδο μεταξύ του 253 και 258, πιστεύεται γενικά ότι είναι δικό του. Η μνήμη του

τιμάται από την Καθολική Εκκλησία στις 7 Αυγούστου μαζί με των συντρόφων του, ενώ η Ορθόδοξη Εκκλησία τιμά τη μνήμη του στις 10 Αυγούστου.

Σχολιο

Όμως υπάρχει το λατινικό επίθετο **securus**, *secura, securum* που ετυμολογείται από το *se + cura* δηλ. *Sine cura* χωρίς φροντίδα, δηλαδή απλά, χωρίς στολίδια του λόγου= σεκουράτα = παρετυμολογικως **τσεκουράτα**. Αναλογο του τσεκουρατα είναι το σταράτα*.

Το σεκος, σιγουρος, σιγουρια, σιγουραντζα, τσεκουρατος, σεκιουριτυ και σεκιουριτάς (κατά το γαλατας) προηλθαν από το **securus** του είναι συγγενες με το **securitas** που σημαίνει την απαλλαγή από φροντίδες την ηρεμία ψυχής, την σιγουριά.

Όποιος **μένει σέκος**, λιποθυμά χάνει τις αιθησεις του, ειρωνικά έχει ηρεμία.

Από το σεκος το ρημα σεκαρω = αφηνω καποιον σεκο, λιπόθυμο κανοντας ανοησιες

Το λατινικό *seco* η φραση *seco alicui collum* σημαINE κοπτω το λαιμο τινος, καρατομω. (Κικερων)

Ο προκύπτων σέκος είναι αιωνίως σέκος. Αρα η φράση "**έμεινα / έμεινε σέκος**" δεν μπορεί να λεχθεί για επιζώντες. Επίσης ο σέκος δεν είναι αυτος που αισθάνεται κομμενος, που έχει κομμάρες.

Την σύγχυση μεταξύ **seco < securus** =άφροντις, αναίσθητος, λιπόθυμος και **seco** ρημα **κοπτω** την αποδίδω στο ότι κάθε κομμένο, κυρίως κλαδί, ξεραίνεται. **Έμεινα ξερός** είναι φραση που έχει τη ίδια σημασια με το **έμεινα σέκος**.

Πβλ. Την φράση **μπα που να ξεραθείς** σημαINE να μείνεις σέκος = κομμένος, αποκεφαλισμένος, άλαλος.

Τον ημίξηρο οينو, σ' αντιθεση με τον ημίγλυκο, τον λέμε *demi- sec*.

- * Ο Τριανταφυλλίδης το ετυμολογεί από το αστεράτος. Εγώ λέω από το εξάστερον, αφού συγγενής φράση λέει " του τα είπε καθαρά και ξάστερα".

Το παλιό και το σύγχρονο σκεπάρνι

	
Νέου τύπου ... και χρήσης	Παλαιού τύπου ... και χρήσης

Το παλαιού τύπου σκεπάρνι ήταν σκαπτικό εργαλείο ξύλου, αυτό αφορά η παροιμία *καμαρώνει σαν γύφτικο σκεπάρνι*. Το νέου τύπου σκεπάρνι είναι σεμνότερο και δεν καμαρώνει καθόλου.

Λειτουργει σαν σφυρί και ξηλωτικό εργαλείο (ξηλωνω :εξ και ήλος, βγάζω τα καρφιά).

Η επεξεργασία του ξύλου με τόνρους, ρούτερς κλπ μηχανοκίνητα εργαλεία έκανε το παλαιό σκεπάρνι να περιπέσει σε αχρηστία.

Και τινα περί γύφτου

Γυφτος ή **αθίγγανος** Ουσ. μέλος μιας κοινότητας ανθρώπων που ζουν σε σκηνές, ταξιδεύουν από τόπο σε τόπο, έχουν σκουρόχρωμο δέρμα και η μακρινή τους καταγωγή είναι πιθανότατα από την Ινδία ή την Αίγυπτο

Η λέξη **γυφτος** ετυμολογείται από το **Αιγύπτιος**.

Αλλα συνωνυμα

Αθιγγανος

Τσιγγάνος

Ρομ

Ρομα

Γύφτος

κατσιβελος

Το **αθίγγανος** πρέπει να προέρχεται από το αρχαίο **θιγγάνω**. Ο απλησίαστος .

Δεν είναι σπάνιο μια κατηγορία ή φυλή ανθρώπων να ταυτίζεται με κάποιο επάγγελμα που συνήθως ασκεί . Οι Βυζαντινοί έλεγαν Χαλδαίους τους μάγους, και Βαράγγους* τους σωματοφύλακες, οι αρχαίοι ονόμαζαν Κάρες τους δούλους (πβλ. Θύραζε Κάρες)

Βαράγγους αποκαλούν οι Ρωμαίοι τους Σκανδιναυούς. Ως στρατιωτικό σώμα, οι Βαράγγοι, γνωστοί και ως Πελεκυφόροι, σχηματίζονται από τον Βασίλειο Β' επικουρικό άγημα πεζών φοιδεράτων (= ξένοι μισθοφόροι) από τη Ρωσία του Κιέβου, για την καταστολή της ανταρσίας των Βάρδα Φωκά και Καλόκυρου Δελφινά. Όμως με τα χρόνια οι πολεμιστές από το Βορρά αποδεικνύουν την αξία τους, ενώ καθιερώνεται και η στρατολόγηση ανδρών από τη χώρα προέλευσης των Ρώσων, δηλαδή τη Σουηδία. [ΠΗΓΗ](#)

Έτσι ο γύφτος είναι ο **σιδεράς**. Επειδή το επάγγελμα του σιδηρουργού ήταν από τις συνηθέστερες ασχολίες των γύφτων. Πβλ. ΦΡ **γύφτοι τα καναν τα καρφιά** [ενν. του Ιησού]. Άλλες εργασίες αρκουδιάρης, χαλκιάς, καρεκλάς, ακονιστής, παλιατζής, γανωτής, κοσκινάς. Βλ. εικόνες

ΑΡΚΟΥΔΙΑΡΗΣ

ΑΚΟΝΙΣΤΗΣ

ΓΑΝΩΤΗΣ

ΚΟΣΚΙΝΑΣ

ΣΙΔΕΡΑΣ

ΧΑΛΙΑ, ΚΙΛΙΜΙΑ

Οι γυφτισες είναι χαρτοριχτρες, [χειρομάντισες](#), πλανοδιες καφετζουδες και μεταπωλήτριες προϊόντων των ανδρων τους (κοσκίνα και μπρουντζίνους μυλους). Η παροιμία «**κι η μυλωνου** [συγκαταλέγει] **τον ανδρα της με τουςπραματευτάδες**» και η σαφεστερη παραλλαγη της «**κι η κοσκινου τον ανδρα της με τουςπραματευτάδες**» εχουν και οι δυο την γυφτισσα υποψη τους.

Ο Μυλωνας, αρχ. Μυλωθρός, ιδιοκτητης μυλου ηταν ο βιομηχανος της εποχης του και η κυρια μυλωνου μαλλον ευυποληπτο, αν και ανορθόγραφο, προσωπο. Η μυλωνου είναι η στην παροιμία, όπως και η κοσκινου, γυφτισσα που πουλαει τα προιοντα του συζύγου της. Η παροιμία εχει το νοημα : ανθρωποι κατωτατης κοινωνικης σταθμης συγκρινουν τους συγγενεις τους με προσωπα ανωτερας ταξης.

Η **γυφτιά** είναι η ιδιότητα του γύφτου αθιγγάνου .Επειδη τους αποδίδεται οτι είναι τσιγκούνηδες, γυφτιές λέμε τις συμπεριφορές των φιλάργυρων ατομων. Ως **γυφτιά** εννοούμε και το συνολο των ανθρωπων της φυλής πβλ η «**εκδίκηση της γυφτιάς**» .

Το γύφτικο σκεπάρνι, ξυλουργικό εργαλείο, δεν το **χρησιμοποιεί** ο σιδεράς, αλλα το **κατασκευάζει** ο σιδεράς. Ετσι όταν λεμε γυφτόκαρφα, γύφτικα μάσκουλα, γύφτικα σκεπάρνια εννοούμε σφυρήλατα, φτιαγμένα από τον σιδερά, τον γύφτο. Μόνο το τοπωνυμικό «**γύφτικα**» έχει σχέση με τους ζηλότυπους γύφτους (τους αθιγγάνους, πβλ **κάτι τρέχει στα γύφτικα** όπου οι έριδες λόγω αντιζηλίας ήταν συνήθειες) .

Περισσοτερα στη σελιδα [σιδεράς](#)

Καμάρα και καμαρώνω

κάμαρα, Ιων. -ρη [μᾶ], ή, Λατ. camera, καθετί που έχει θολωτό σκέπασμα, σκεπαστή άμαξα, σε Ηρόδ. 265

κάμαρ-α, Ιον. κάμαρ-η [μᾶ], ή, anything with an arched cover, covered carriage, [Hdt.1.199, D.C.36.49](#); covered boat or barge, [Str.11.2.12](#), cf. Gell.10.25; vaulted chamber, [Agatharch.62, PStrassb.91.5](#) (i B.C.), [D.S.18.26](#), BGU731 (ii A.D.); vault of a tomb, CIG2241 (Chios), 3007 (Ephesus), 3104 (Teos), IG7.2725.4 (Acraeph.); vault of heaven, [LXX Is.40.22](#); vaulted ceiling, τοῦ ἑπτακλίνου PCair.Zen.445.9 (iii B.C.); tester-bed, [Arr.An.7.25.4](#); vaulted sewer, as gloss on [ψαλίς, Sch.Pl.Lg. 947d, Hsch.](#)

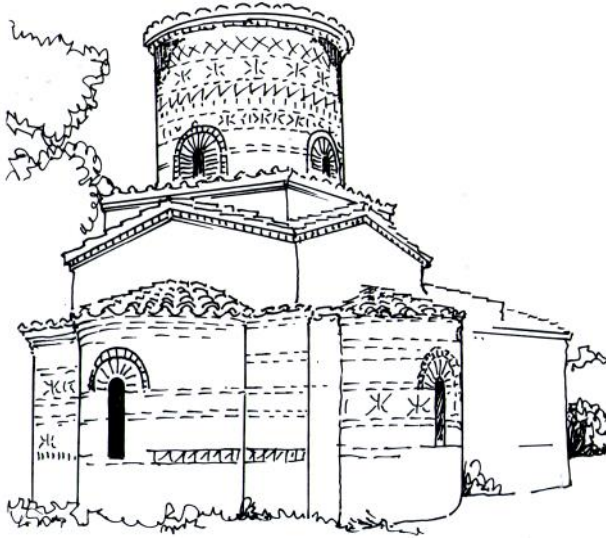
Pasted from <<http://www.tlg.uci.edu/ljs/#eid=54476&context=ljs&action=hw-list-click>>

1. Αψίδα
2. Γεφυρα
3. Τμημα του ακρου ποδος

Καμάρα (η) {καμαρών}

1. αψίδα με τοξοειδές, ημικυκλικό σχήμα. Που είναι κατασκευασμένη από πέτρα και

σίδηρο: περνούσαμε μέσα από καμάρες, για να βγούμε στην άλλη πλευρά τού χωριού ΣΥ.
Θόλος, τόξο, κουμπές (από το τουρκικό **kubbe**).

Παναγία Κουμπελίδικη ή Σκουταριώτισσα

Ο μικρός ναός, που βρίσκεται στην πάλαι ποτέ Βυζαντινή ακρόπολη, είναι το κόσμημα της πόλης της Καστοριάς. Η επωνυμία "Κουμπελίδικη" ανάγεται στους χρόνους της Τουρκοκρατίας, έχει δε σχέση με τον χαρακτηριστικό ψηλό τρούλλο του ναού, που στα Τουρκικά σημαίνει κουμπές. ^{2254,246}

2. συνεκδ.) γέφυρα που έχει αψιδωτό σχήμα

3. Το Τμήμα Του πέλματος ποδιού που έχει κοίλο σχήμα ΣΥΝ. αντίκοιλο.

ΣΧΟΛΙΟ λ.

αντιδάνειο. παρώνυμο.

Ετυμολ. αρχ.. Αβεβ. ετύμου. πιθ. συνδ. με αβεστ. *kaṃara* ζώνη, λατ.

camurus -κυρτός. καμπύλος. σανσκρι. *kaṃarati* κυρτώνω» κ.ά. ii λ.

πέρασε στα λατ. *camera* / *camara* και μέσω αυτών σε διάφορες ευρωπαϊκές γλώσσες με τη σημ. «δωμάτιο». λ.χ. ιταλ. *camera*. ισπ. *Camara*, γαλλ. *chambre* κ.τ.ό.λ.

κάμαρα (η) (καμαρών) 1. το δωμάτιο σπιτιού: είχαν ένα μεγάλο αρχοντικό με πολλές κάμαρες

2. (ειδικό τ.) το υπνοδωμάτιο: είναι στην κάμαρά της, έχει ξαπλώσει ΣΥΝ. κρεβατοκάμαρα. Φπίσης λαϊκ.) κάμαρη.

(υποκ.) καμαρούλα (η). ΣΧΟΛΙΟ λ. αντδάνειο, παρώνυμο.

Ετυμολογία . Αντιδάν., μεσν. <λατ. *camara* / *camera* <αρχ. καμάρα (βλ.λ.)j.

Και ως εδώ καλά. Όταν όμως επιχειρεί να ερμηνεύσει το *καμαρώνω* μας τα μουσκεύει.

καμαρώνω

ρ. μετβ.. κ. αμετβ. *ίκαμάρωσαj*

1. (μτβ.) *ιχω* (κάποι

ον/κάτι) *καμάρι*. *καύχημά μου*: *καμάρωνε* την κόρη του για την προκοπή της (ειρων.) *Καμάρωσε* τον *κανακάρη σοι!* Αντί να πάει για δουλειά. παίζει τάβλι!

2. (αμτβ.) *αισθάνομαι υπερηφάνια*, *επαίρομαι*. *κορδώνομαι*: *καμάρωνε* σαν *γαμπρός II* *καμάρωνε* για την *ευρυμάθειά Του*]

Καμαρωνει σαν *παγώνι/ σαν γύφτικο σκεπάρνι* ANT. *ντρέπομαι*,
— *καμάρωμα* (Το).

Ετυμολ. <μτγν. *καμαρώ* (-όω) «*κυρτώνω*. *κάμπτω*» <αρχ. *καμάρα*. Η σημερινή σημ. είναι μεσν., **από τον χαιρετισμό με υπόκλιση που**

απηύθουναν συνήθως οι ευγενείς. Κατα άλλη, λιγότερο πιθανή άποψη, η σημ. αυτή ανάγεται **στο κύρτωμα τού αλόγου ως δείγμα τής υπερηφάνειάς του.**

Οι ερμηνείες του λεξικού 171 είναι τουλάχιστον φαιδρες. Το υποκλινομαι κάθε άλλο παρα υπερηφανευομαι σημαινει. Ο λαϊμος του αλογου κυρτωνει προς τα κατω

Το λατινικο

Camur

a, um, recourbé, tourné en dedans: camura cornua VIRG.

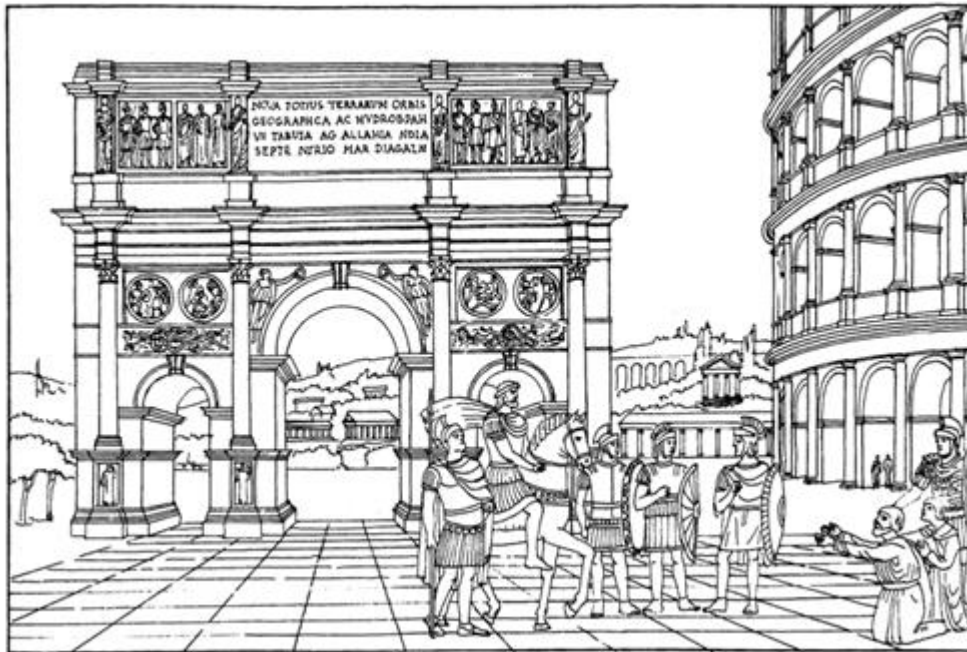
G. 3, 55, cornes recourbées en dedans; camuri arcus PRUD. Peri.

12, 53, νοῦτες | | Le nomin. sing.

camur dans ISID. 12, 1, 35.

Dictionnaire Gaffiot latin-français (1934) p. 251

Η μόνη σχετική ερμηνεία του καμαρώνω μπορεί να συσχετίσει μόνο με την σημασία καμάρα=**αψίδα**. Η αψίδα ήταν η αψίδα του θριάμβου, ο θριάμβευαν ήταν συνήθως νικητής στρατηγός που δικαιολογημένα **εκαμαρωνε** = **ήταν υπερηφάνος**.

Πβλ. Άλλα ομοιοκατάληκτα ρήματα που έχουν την έννοια του περνώ ή είμαι μέσα: δρομώνω, φυλακώνω

Με τους χρόνους κα καιρούς οι θριάμβοι πέρασαν στην ιστορία και αψίδες θριάμβου (καμάρες) δεν εμφανίζονταν παρά μόνο σε ερείπια. Το ρήμα καμαρώνω επέζησε έτσι για να πλεχθεί μια παρομοίωση για το '**καμαρώνει σαν ...**' επέλεγε ένα σύνθητες εργαλείο της καθημερινής, τότε, χρήσης: το σκεπάρνι. Βεβαία εννοούσαν το σκεπάρνι του ξυλουργού που το χρησιμοποιούσε για να σκάβει ξύλινα χρηστικά αντικείμενα. Αυτό δεν μοιάζει με το σκεπάρνι που ξέρουμε σήμερα.

Το χαρακτηριστικό σκεπάρνι τότε ήταν το γύφτικο σκεπαρνι εικ 6 ως 9

Όταν λεμε **γυφτικο** εννοουμε **σφυρηλατο**, αυτό που **εφτειαξε** ο **γύφτος**, όχι αυτό που **ανηκει** στον γυφτο . Παραδοσιακα ο γυφτος (αθιγγανος ή ρομά) ήταν **χαλκευς** και

σιδηρουργος. Εφτειαχνε σκεπαρνια, αλλα δεν τα χρησιμοποιουσε. Το σχημα σε αυτο το σκεπαρني ηταν καμπυλο απο τα προιστορικα χρονια (Εικ 1, και 3). Και η **λαβη καμπυλη** [5] ως πιο εργονομικη αλλα και η **κόψη** γιατι εμοιαζε, και ηταν, ένα μεγαλο **σκαρπέλο**[10].

Το πιο γύφτικο σκεπάρνι

Ο μπαλτάς

Ο τούρκικος μπαλτάς είναι συνώνυμος και ομόσημος με το τσεκούρι στα σημερινά ελληνικά ο μπαλτάς είναι εργαλείο του χασάπη.

25 cm μπαλτας

34 cm Μισοσάντιρο

34cm σατίρα

27 cm Καμπούρα

Αντιθετα στο μεσαίωνα ήταν όπλο των πειρατών.
βλ.

Πρώτα σύρθηκαν με δύναμη
και ψηλά πάνω από τα μπεντένια ξεκαρφώθηκαν πέφτοντας
οι Εφτά **Μπαλτάδες**
καταπώς η Καταιγίδα
στο σημείο μηδέν όπου ευωδιάζει
απαρχής πάλι ένα πουλί
καθαρό παλινοστούσε το αίμα
και τα τέρατα έπαιρναν την όψη ανθρώπου.

ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΕΛΥΤΗΣ , ΑΞΙΟΝ ΕΣΤΙ

ΕΠΩΝΥΜΑ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΠΑΛΤΑΖΗΣ

Ο Γεώργιος Μπαλτατζής (1868-1922) ήταν Έλληνας πολιτικός. Άρχισε την καριέρα του ως διπλωμάτης και άρχισε να εκλέγεται βουλευτής από το 1902. Είχε γίνει αρκετές φορές υπουργός. Μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή δικάστηκε στη «δίκη των έξι» ως ένας από τους υπαιτίους για την ήττα της Ελλάδας κατά τη διάρκεια της θητείας του ως υπουργού εξωτερικών, καταδικάστηκε και εκτελέστηκε το 1922 στο Γουδί.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΤΖΗΣ

Ο Αλέξανδρος Μπαλτατζής (1904- 29 Ιουλίου 1987) ήταν Έλληνας πολιτικός, ένας από τους βασικότερους αναμορφωτές του αγροτικού κινήματος στη σύγχρονη Ελλάδα. ευαισθητοποιείται με τις πολιτικές ιδέες του Αλέξανδρου Παπαναστασίου ιδίως στο αγροτικό ζήτημα όπου και εντάσσεται στη νεολαία του κόμματός του, της τότε Δημοκρατικής Ένωσης, που ιδρύθηκε τον Ιανουάριο του 1923, αργότερα " Αγροτικών Εργατικών Κόμμα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΠΑΛΤΑΣ

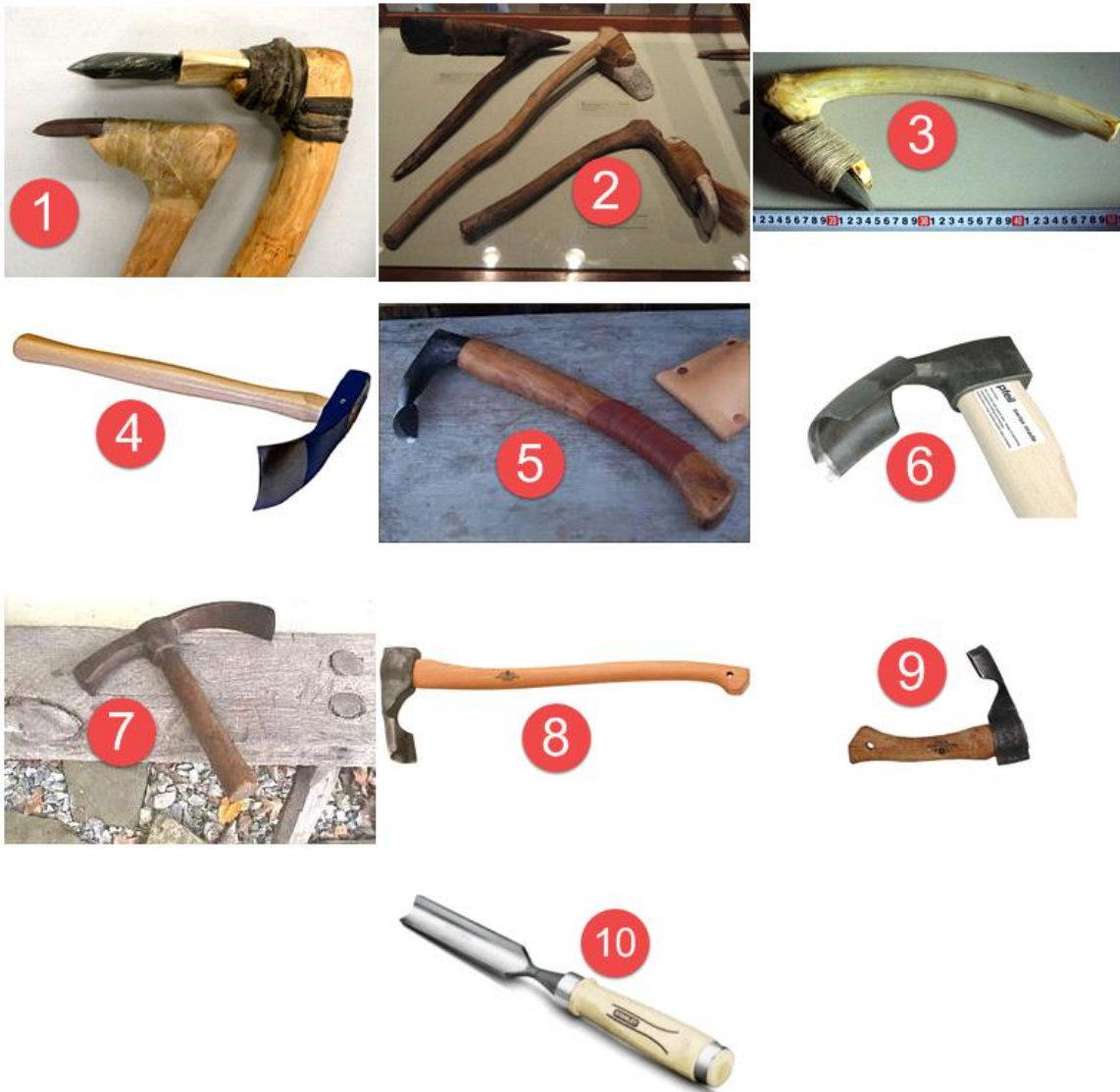

γεννήθηκε το 1939 στο Καινούργιο Τριχωνίδας. Σπούδασε Οικονομικές Επιστήμες στην Ελβετία και ειδικεύτηκε στην Οργάνωση Επιχειρήσεων και στο Μάρκετινγκ. Είναι οικονομολόγος. Βουλευτής Αιτωλοακαρνανίας από τον Νοέμβριο του 1989. Έχει διατελέσει υφυπουργός Γεωργίας και Εθνικής Οικονομίας, υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας. Υποψήφιος για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

ΣΑΤΙΡΗΣ, ΣΙΑΤΙΡΗΣ

Από το τουρκικό [satir](#) από όπου το ελληνικό [σατίρα](#)

Το σκεπάρνι δια μέσου των αιώνων

Λαϊκά ξυλόγλυπτα σκεύη

1. Σκαφη
2. Πινακωτή
3. Κουπάνα ζυμουτ'κιά

Παραδοσεις

Ο σκεπαρνοσκοτωμένος

Μια κοπέλα εστάλη στο κελάρι να φέρει κρασί. Έβαλε την κανατά κάτω από την κάνουλα και άρχισε να γεμίζει. Σε ένα δοκάρι στο ταβάνι είδε καρφωμένο ένα σκεπάρνι. Άρχισε να συλλογαται: "σκεψου να παντρευτώ το Γιάννη κι να κάνουμε ένα παιΐδι, και να το βγάλουμε Κωστάκη και να μεγαλώσει και να το στείλουμε για κρασί και να έρθει εδώ και να πέσει το σκεπάρνι και να τον σκοτώσει!" και άρχισε να κλαίει και να μοιρολογει: "αχ! Γιέ μου Κωστάκη μου! Σκεπαρνοσκοτωμένε μου Κωστάκη!", εγω το κρασί χύνονταν πια στο πάτωμα.

Η φράση "**κάνει το σκεπαρνοσκοτωμένο**" λεγεται σήμερα με την σημασία : υπερδραματοποιεί μια απειλή κινδύνου κατά εξωφρενικό και ανυπόστατο τρόπο.

Το παραμύθι για το σκεπαρνοσκοτωμένο, πρέπει να είναι το Clever Elsie των αδελφών Γκριμ.

Λέει εκεί, ανάμεσα στις πολλές κουραστικές επαναλήψεις:

Then ever Elsie began to weep and said, "If I get Hans, and we have a child, and he grows big, and we send him into the cellar here to draw beer, then the pick-axe will fall on his head and kill him."

Then she sat and wept and screamed with all the strength of her body, over the misfortune which lay before her.

Στα ελληνικά το παραμύθι έχει μεταφραστεί με τον τίτλο "Έλσα η ξύπνια".

<http://lexilogia.gr>

Αναφορές

securus: "free from care, careless, unconcerned, untroubled, fearless, quiet, easy, composed" (entry in Lewis & Short Elem. Lewis)

σεκιουριτάς (ο) {σεκιουριτάδες} (λαϊκ.) άνδρας ιδιωτικής υπηρεσίας παροχής ασφάλειας (σεκιούριτι).

σεκιούριτι (η) {άκλ.} ιδιωτική εταιρεία που διαθέτει ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό, φύλακες και συστήματα ασφαλείας, ώστε να παρέχει επαρκή προστασία σε πρόσωπα, κατοικίες, καταστήματα

κ.λπ. ή να φροντίζει για την τήρηση τής τάξης σε έναν χώρο.

[ετυμ. < αγγλ. security < μέσ. αγγλ. securitee < λατ. securitas < securus «ασφαλής, ανέμελος» < se «χωρίς» (< sed)* + curus < cura «φροντίδα»].

171

---

*)ΣΣ: Οχι από το sed = που σημαίνει «αλλά» (dura lex sed lex)

μα από το sine = που σημαίνει «χωρίς» πβλ. Σνομπ< sine nobilitas , sine nomine ανωνυμος κλπ.

Ο Οβιδιος αναφέρει vota segura , repulsæ (M.12, 199) , voeux qui ne craignent pas un refus, βλ. και Τακίτο Η. 1, 86

Ξηστικός

Λέξη του κυπριακού ιδιώματος, συνώνυμη του ξερός, που ετυμολογείται από το εκστατικός.

Εξίσταμαι αντί του πλήρους «εξίσταμαι φρενών» σημαίνει τα χάνω, απορώ

πβλ. Το εκκλ «απορώ και εξίσταμαι » του Ακαθιστου* που λέγεται όταν κάποιος θέλει να εκφράσει ιδιαίτερη έκπληξη και απορία για κάτι.

Κατά το ευαγγέλιο της αναστάσεως ακούμε «κατείχε αυτάς φόβος και εκστασις »

Ο εκστατικός είναι ο εξεστηκως, ο ξηστικός των Κυπριων. Αυτος που εμεινε ξερος, αφωνος, ή αναυδος .

Είπεν τζι εγίνην άφαντη

ευτύς πο' ομπρός μο' χάθηκεν

σγιαν άνεμος περαστικός·

εράην η καρτούλλα μου

ευτύς ο νους μο' στάθηκεν

τζι είμαι που τότες **ξηστικός**.

το είπε και εξαφανίστηκε

χάθηκε αμέσως από εμπρός μου

σαν άνεμος περαστικός

ράγισε η καρδούλα μου

Ευθύς το μυαλό μου στάθηκε

Και είμαι από το τότε κατάπληκτος

Η Ανεράδα : Β. Μιχαηλίδη

*)

Την ωραιότητα της παρθενίας Σου,
και το υπέρλαμπρον το της αγνείας Σου,
ο Γαβριήλ καταπλαγείς εβόα Σοι,
Θεοτόκε: "Ποιόν Σοι εγκώμιον προσαγάγω επάξιον;
Τι δε ονομάσω Σε; **Απορώ και εξίσταμαι** διό,
ως προσετάγην, βώω Σοι: Χαίρε, η Κεχαριτωμένη".

Σκαρπέλο

σκαρπέλο (το) (λαϊκ.) εργαλείο από ατσάλι, που χρησιμοποιείται για χάραξη, κόψιμο ή ξύσιμο αντικειμένων, ιδίως ξύλινων ΣΥΝ. κοπίδι, κοπτήρας, σμίλη.[.εικ 10](#)
Από το ιταλ. scarpello / scarpello < λατ. scarpellum, υποκ. τού scarpum «σμίλη» « ρ. scarpere «σκαλίζω, εγχαράσσω *»|. 171.1602

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

171

Συγγραφέας: Γ. Μπαμπινιώτης
Τίτλος: Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας - Β' έκδοση
Εκδότης: ΚΕΝΤΡΟ ΛΕΞΙΚΟΛΟΓΙΑΣ
Έτος: 2005

2254

Συγγραφέας: ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ
Τίτλος: ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΤΟΜ Β
Εκδότης: ΜΕΛΙΣΣΑ
Έτος: 1994-2001
Θέση: 161

99792605

Σημειώσεις -για τους Τσιγγάνους-
lithoksou-net
pdf

Σύνδεσμοι

[Using an adze](#)

Copyright © 2014 - A. Stougiannidis